

Fakulteto darbuotojus sveikino Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos viceministras, socialinių partnerių atstovai, kolegos iš Varšuvos technologijos universiteto, Ukrainos universitetų

Beveik 6 000 absolventų išleides fakultetas šventė veiklos 20-metį

Edita Jučiūtė

Gegužės 8 d. Vilniaus Gedimino technikos universiteto Transporto inžinerijos fakulteto darbuotojai minėjo fakulteto veiklos 20-metį.

„Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, kūrėsi ir nauja susisiekimo sistema, kuriai reikėjo naujų specialistų. Iki tol šalyje nebuvo ruošiami nei geležinkelii, nei aviacijos aukštos kvalifikacijos specialistai. Jų rengimas prasidėjo tuometėje Vilniaus technikos universiteto Transporto mašinų katedroje, o 1993 m. buvo įkurtas Aviacijos institutas. Transporto fakultetas įkurtas 1994 m. kovą VGTU rektoriaus prof. Edmundo Kazimiero Zavadsko įsakymu. Kartu buvo įkurta ir Geležinkeliių transporto katedra, šiandien taip pat švenčianti savo gyvavimo dvidešimtmetį“, – jubiliejiname renginyje kalbėjo Transporto inžinerijos fakulteto dekanas doc. dr. Vilius Bartulis.

Pasak dekaną, per 20 metų fakultetas parengė beveik 6 000 transporto inžinerijos ir vadybos, logistikos specialistų. Per du dešimtmečius fakultetas ir plėtėsi, ir traukėsi: 2008 metais jame studijavo net 2 094 studentai, buvo apie 90 akademinų grupių.

„Šiuo metu fakultete yra 72 akademinių grupės, kuriose studijuoja apie 1 600 studentų. Šiame studentams užsiėmimus veda 70 dėstytojų, tarp kurių yra ne tik mokslininkų, bet ir patyrusių gamybininkų. Daugelis jų – mūsų absolventai. Studijos fakultete – įdomios, perspektyvios. Tiek transporto inžinerija, tiek transporto inžinerinė ekonomika ir vadyba sulaukė itin didelio populiarumo. Jos patenka į Lietuvoje populiariausių specialybių dvidešimtuką. Transporto inžinerijos fakulteto absolventai, sprenddami sudėtingus logistikos, transporto priemonių saugaus eksploatavimo bei techninės priežiūros uždavinius bei kurdami transporto projektus, dirba kūrybišką darbą daugybėje Lietuvos verslo įmonių, valstybinių įstaigų ir organizacijų, dėsto transporto mokyklose, kolegijose, ne viename VGTU fakultete“, – sakė fakulteto dekanas.

„Laikas parodė, kad Transporto inžinerijos fakulteto įkūrimas buvo geras

strateginis sprendimas. Pasiekę gerus studijų rezultatus, fakulteto mokslininkai vis daugiau įsijungia į mokslo tyrimus. Šiuo metu sparčiai plėtojama Lietuvos kelių ir geležinkelių infrastruktūra. Mūsų valstybė siekia tapti modernia tranzito šalimi, todėl Transporto inžinerijos fakulteto mokslininkų darbas turi ir turės didelę reikšmę Lietuvos ateičiai“, – sveikindamas fakulteto darbuotojus, kalbėjo VGTU rektorius prof. dr. Alfonsas Daniūnas.

Fakulteto darbuotojus 20-mečio proga taip pat sveikino Susisiekimo ministerijos viceministras V. Kondratavičius, AB „Lietuvos geležinkeliai“ vadovas S. Dailidka, asociacijų „Linava“, „Lineka“, „Transeksa“, kitų socialinių partnerių atstovai, kolegos iš Varšuvos technologijos universiteto, Ukrainos universitetų, KTU, ASU, KU, giminingos kolegijos.

Savo pasirodymą renginio svečiams skyrė VGTU pučiamųjų orkestras.

NAUJIENOS:

Aviacijos institutas ruoš avionikos specialistus

» Vystantis aviacinei technikai ir augant susidomėjimui kosmoso technologijomis, VGTU Antano Gustaičio aviacijos institutas pirmasis ir vienintelis Lietuvoje nuo rudens ruoš avionikos inžinierius.

Šią studijų programą baigę inžinieriai galės projektuoti ir eksploatuoti orlaivių valdymo ir techninės priežiūros sistemas bei užsiimti bepiločių lėktuvų ar kosminių palydovų kūrimu.

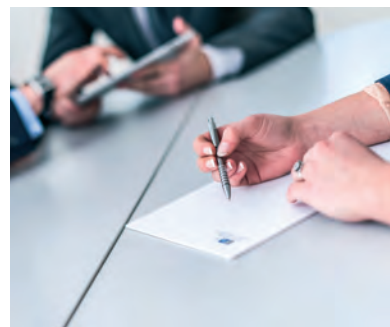
Būsimieji avionikos inžinieriai turės platų žinių bagažą ir išmanys orlaivio elektroniką,

prietaisus, elektros bei kompiuterines sistemas.

„Orlaiviai nuolat techniškai tobulinami, kad taptų dar saugesni, greitesni ir patogesni, tačiau tuo pačiu keliama vis didesni reikalavimai skaitmeniniam sistemų valdymui. Su šiuolaikinėmis orlaivių valdymo sistemomis dirbantys specialistai turi galėti kurti, bandyti ir prižiūrėti kompiuterizuotas prietaisų, navigacijos, ryšių bei kitas vidines orlaivio gyvybingumą užtikrinančias sistemas“, – sakė A. Gustaičio aviacijos instituto direktorius.

NAUJIENOS:

Konferencija „Verslas ir vadyba“

» Gegužės 15–16 d. Vilniaus Gedimino technikos universiteto Verslo vadybos fakultetas organizavo 8-ąją tarptautinę mokslinę konferenciją „Verslas ir vadyba 2014“.

Į konferenciją susirinko mokslininkai iš 22 pasaulio šalių – Latvijos, Slovakijos, Lenkijos, Čekijos, Italijos, Irano, Ispanijos, Taivano, Kipro, Malaizijos, Pietų Afrikos, Jungtinės Karalystės ir kitų.

Šia konferencija siekiama suburti verslu ir vadyba besidominčius tyrėjus, mokslininkus.

Į tarptautinę konferenciją „Aplinkos inžinerija“ rinkosi svečiai iš 20-ies pasaulio šalių

Kristina Urbaitytė

Gegužės 22–23 dienomis Vilniaus Gedimino technikos universitete vyko 9-oji tarptautinė konferencija „Aplinkos inžinerija“, kurioje nagrinėtos aktualiausios aplinkosauginės bei vandens inžinerijos temos, miestų transporto sistemų bei kelių ir geležinkelių tyrimai, pristatyti naujausi geodezijos ir kadastro technologijos bei energijos tiekimo ir vartojimo sistemų tyrimai, jų vertinimai. Į tarptautinę konferenciją rinkosi ne tik Lietuvos mokslininkai, bet ir svečiai iš 20-ies šalių: Lenkijos, Latvijos, Estijos, JAV, Kanados, Ukrainos, Baltarusijos, D. Britanijos, Rusijos, Malaizijos ir kitų pasaulio šalių.

Konferencijoje pranešimus skaitė Lietuvos universitetų, verslo, asociacijų ir valstybinių organizacijų atstovai. Jie nagrinėjo tokias temas kaip suskystintų dujų terminalo aplinkosauginiai aspektai, kogeneracijos klijūty Lietuvoje, kelių, priklausančių Lietuvos susisiekimo sistemai, iššūkiai ir tikslai, taip pat miestų plėtros iššūkiai, valstybinės geografinės informacijos panaudojimas Europos rinkoje. Prieš konferenciją sukurta tarptautinis mokslinis komitetas iš pateiktų 317 pranešimų atrinko 284. Šešiose aplinkos apsaugos, vandens inžinerijos, energijos pastatams, darnios miestų plėtros, kelių ir geležinkelių, geodezijos ir kadastro technologijų sekcijose mokslininkai pristatė 105 pranešimus. Tose pat sekcijose buvo pristatyti ir 157 stendiniai pranešimai. VGTU pranešėjų buvo 107, iš kitų Lietuvos universitetų atvyko 20 pranešėjų, iš svečių šalių – 135.

„Džiugu, jog konferencijoje susitinka Lietuvos bei užsienio šalių mokslininkai, inžinieriai, pramonės ir savivaldybių atstovai. Tai – vieni-janti konferencija, kurioje mokslinė ir neformalioje diskusijoje ne tik daug sužinoma apie tolimesnes aplinkos inžinerijos mokslo kryptis, pažangiausių mokslinių tyrimų diegimą, bet ir gimsta bendradarbiavimo projektai, partnerystės“, – tvirtino konferencijos organizacinio komiteto pirmininkė doc. dr. Rasa Vaiškūnaitė.

Pirmoji tarptautinė konferencija „Aplinkos inžinerija“ įvyko 1994 metais. Iki 2005 m. ji buvo rengiama kartą per dvejus metus, o nuo 2005 m. – kas treji metai. Pagrindinis konferencijos organizatorius – VGTU, globėjai – Lietuvos mokslo akademija, Darnios plėtros akademija, taip pat – įvairios su aplinkos inžinerija susijusios įmonės ir asociacijos.

Verslininkas ir patentų savininkas į Alma Mater grįžo atlikti naujų mokslo tyrimų

Prof. dr. Mindaugas Jurevičius

Gegužės 30 d. VGTU Senato posėdžių salėje daktaro disertaciją gynė VGTU absolventas, UAB „Plieninis skydas“ gamybos direktorius ir bendrasavininkas Remigijus Guobys. Disertacijos tema – „Sluoksniuotųjų konstrukcijų tyrimas gaisro sąlygomis“, mokslinis vadovas – prof. habil. dr. Vladas Vekteris.

R. Guobys 2003 m. su pagyrimu baigė bakalauro studijas VGTU Mechanikos fakulteto Biomechanikos katedroje ir tais pačiais metais įstojo į tuometinės Mašinų gamybos katedros mechanikos inžinerijos studijų programos mechatronikos studijų magistrantūrą. Studijuodamas pasižymėjo kaip gabus ir mechanikos inžinerijos mokslais besidomintis studentas. Magistrantūros studijas R. Guobys baigė 2005 m. ir įgijo mechanikos inžinerijos magistro laipsnį. 1998 m., dar besimokydamas pirmame kurse, pagal verslo liudijimą pradėjo dirbti metalo staliaus darbus durų ir vartų gamyboje. Po ketverių metų kartu su broliu Rolandu įkūrė įmonę „Plieninis skydas“, kuri specializuojasi apsauginių, priešgaisrinių, akustinių, taip pat paprastų įėjimo durų gamyboje.

Visa įmonės techninė bazė, gaminių konstrukcijos, technologinis procesas buvo kuriami pagal įmonės atliktus tyrimus ir vartotojų poreikius. Vienas pirmųjų patentuotų gaminių buvo durys su varčioje įmontuotu ir iš išorės neprieinamu apsaugos įrenginiu, atliekančiu grandinėlės funkciją (patento Nr. LT4961(B)).

Gerokai vėliau, 2008 m., buvo sukurta ir užpatentuota pagal EN1627:2011 standartą 4-os saugumo klasės durų konstrukcija (patento Nr. EP2146043). Šios durys yra itin saugios, atsparios gaisrui net vieną valandą, pasižymi gera garso izoliacija (45 dB), gali būti įvairaus dizaino. Visa įmonės produkcija (durys, slankiojantys langai, vartai) yra gaminami pagal 8 VGTU absolvento gautus patentus: 3 Europos Sąjungos ir 5 Lietuvos.

Verslininkas Remigijus Guobys kartu su savo disertacijos vadovu prof. habil. dr. Vladu Vekteriu

Siekdamas užtikrinti aukštą gaminių kokybę ir greitą gamybos procesą, VGTU absolventas savo įmonėje įdiegė originalius technologinius įrenginius: durų varčios technologinių skylių išskirtimo stakles, automatines durų staktos tvirtinimo plokštelių gręžimo ir sriegimo stakles, suvirintos durų metalinės konstrukcijos kokybės tikrinimo stendą, automatizuotą durų pakavimo ir transportavimo įrenginį, kompiuterizuotą visų durų gamybos proceso valdymo sistemą. Visas R. Guobio mokslinis darbas buvo skirtas spręsti problemą, kaip aukštos saugumo klasės ir įsilaužimui atsparias duris padaryti kiek galima ilgesnį laiką atsparioms gaisro poveikiui.

2009 m. R. Guobys kartu su broliu Didžiojoje Britanijoje įkūrė dukterinę įmonę „Steel shield doors Ltd“,

kuri užsiima durų prekyba, montavimu ir priežiūra visame pasaulyje. Įmonėje dirba ne tik britai, bet ir emigravę tautiečiai.

Kaip sakė VGTU absolventas, tiek kuriant naujus gaminius, tiek diegiant naujas gamybos technologijas, svarbiausia yra atkaklus darbas, taikant mokslines idėjas ir pasiekimus praktikoje.

R. Guobys palaiko glaudžius ryšius su katedra. Studentai jo vadovaujamoje įmonėje atlieka praktikas, rengiamos ekskursijos, kuriose supažindinama su darbo specifika. Daug katedros absolventų, baigusių studijas, įsidarbina jo vadovaujamoje įmonėje.

Buvęs VGTU studentas yra universiteto Alumni klubo narys, remia Mechanikos inžinerijos katedros renginius. Su absolventu tikimės palaikyti abipusius ryšius ir ateityje.

Universitete iškilmingai paminėtas akad. prof. habil. dr. Edmundo Kazimiero Zavadsko 70-ies metų jubiliejus

Edita Jučiūtė

Gegužės 12 dieną Vilniaus Gedimino technikos universitete paminėtas ilgamečio universiteto rektoriaus, akademiko profesoriaus habilituoto daktaro Edmundo Kazimiero Zavadsko 70-ies metų jubiliejus. Į iškilmingą Senato posėdį susirinko VGTU bendruomenės nariai, VGTU Garbės daktarai bei profesoriaus mokiniai.

Buvęs ilgametis VGTU rektorius, akademikas prof. habil. dr. E. K. Zavadskas

VISADA RŪPĖJO UNIVERSITETAS IR JO ŽMONĖS

„Profesorius visada nuosekliai siekė savo tikslo – būti tobulas, besidomintis ir reikalingas Lietuvos mokslo bendruomenei. Jubiliasas gyveno ir gyvena prasmingą ir labai produktyvų gyvenimą. Jo gyvenimo istorija yra sėkmės istorija“, – įteikdamas Lietuvos pramoninkų konfederacijos įsteigtą „Profesijos riterio“ ženklą, sakė Lietuvos statybininkų asociacijos prezidentas Dalius Gedvilas.

Renginyje padėkojęs savo artimiesiems ir bendražygiams, akademikas Edmundas Kazimieras Zavadskas tikino, kad siekiant aukštų mokslo rezultatų svarbiausias yra tarpusavio bendradarbiavimas. „Universitetas man visada rūpėjo ir rūpi. Bet jei nebūčiau turėjęs gerų mokytojų, gero mokslinio vadovo, skatinimo, ramios atmosferos darbe, būčiau pasiekęs daug mažiau“, – tvirtino jubiliejų švenčiantis akademikas.

Už ilgąmetį akademinį darbą profesorius Edmundui Kazimieriui Zavadskui įteiktas Švietimo ir mokslo ministerijos Atminimo medalis bei Aplinkos ministerijos ministro, Lietuvos mokslų akademijos prezidento, Seimo Pirmininkės Loretos Graužienės bei Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus padėkos.

Profesorių jubiliejaus proga sveikino VGTU bendruomenės nariai, buvę mokiniai, kolegos iš Poznanės technologijos, Maskvos valstybinio statybos universiteto ir Rusijos inžinierių akademijos bei daugelis kitų.

PUSĖ AMŽIAUS UNIVERSITETE

Akad. prof. habil. dr. Edmundas Kazimieras Zavadskas, perėjo įspūdingą gyvenimo ir karjeros kelią: nuo nelengvos vaikystės Vorkutoje iki

paauglystės Ignalinos rajone, nuo eilinio Statybinių konstrukcijų katedros darbuotojo iki universiteto rektoriaus. Iš 46 metų darbo Vilniaus Gedimino technikos universitete prof. E. K. Zavadskas dvilika metų ėjo universiteto rektoriaus pareigas.

„1990-aisiais metais, kai profesorius Edmundas Kazimieras Zavadskas tapo universiteto rektoriumi, jam teko didžiulis išbandymas. Tuo metu valstybėje vyko didžiuliai pokyčiai, buvo kuriami nauji reikalavimai visai aukštojo mokslo sistemai. Per dvilika rektoriatavimo metų profesorius labai daug nuveikė mūsų universitetui. Tai – plačios erudicijos asmenybė, pripažintas mokslo mokyklos įkūrėjas, išugdęs daugybę jaunų žmonių ir garsių mokslininkų. Profesorius yra tikras mūsų universiteto patriotas“, – iškilmingame Senato posėdyje sakė VGTU rektorius prof. dr. Alfonsas Daniūnas.

Kaip pabrėžė VGTU A. Gustaičio aviacijos instituto direktorius prof. habil. dr. Jonas Stankūnas, universitetai, kaip ir valstybės, kiekvienu laikotarpiu reikalingas vis kitoks vadovas. 1990 metais Lietuvoje situacija vystėsi revoliuciniu tempu. Joje sėkmingai veikti galėjo tik greitos reakcijos, labai ryžtingi ir nebijantys rizikuoti vadovai. Pasak jo, rektoriaus E. K. Zavadsko charakteris tą visiškai atitiko. A. Gustaičio aviacijos instituto ir kitų fakultetų kūrimas, įtvirtinimas, ryžtingi žygiai į ministerijas per dieną aplankant po keturis ministrus, kad būtų suderintas institutui svarbus klausimas, instituto garsinimas ir stengimasis visomis priemonėmis apginti nuo nesiliaujančių oponentų atakų tapo kasdieniu darbu.

„Profesorius vienu metu sugebėjo būti ir orus, kaip pridera universitetą reprezentuojančiam rektoriui, bet ir kuklus, už savo pareigas

vykdymą atsakingas žmogus, kai reikėdavo valandų valandas laukti ministerijų koridoriuose, kad galėtume trumpai aptarti mums svarbius klausimus su nežinia kada po posėdžio atsilaisvinsiančiu aukštu pareigūnu, ir tiesiog paprastas vyresnysis draugas, ūmai išbarantis ir paskui greitai atleidžiantis suklydusių pavaldinių nuodėmes, ir labai apdairus tvirtos universiteto įvaidžio formuotojas, visuomet prisimenantis ir kiekviena proga pabrėžiantis kiekvieno tam atvejui tinkamo savo komandos nario nuopelnus“, – prisiminė prof. habil. dr. Jonas Stankūnas.

MAGIŠKOS SAVYBĖS, PADEDANČIOS ĮKVĖPTI ŽMONES

Akad. prof. habil. dr. Edmundas Kazimieras Zavadskas sukūrė Lietuvoje ir užsienyje pripažintą statybos inžinerijos mokslų trijų lygių mokslinę mokyklą. Prof. E. K. Zavadsko mokslinę mokyklą galima laikyti viena iš produktyviausių tarp technologijų krypties, statybos inžinerijos mokslų mokyklų Rytų ir Vidurio Europoje. Akademikas parengė 34 mokslo daktarus, iš kurių 4 šiandien yra VGTU profesoriai.

„Bendraudamas akademikas prof. E. K. Zavadskas visada parodo pasitikėjimą, padaršina, tarsi turi magiškų savybių įkvėpti aplink jį esančius žmones, kad jie gali dirbti ir pasiekti siekiamo rezultato. Daugelis universiteto bendruomenės narių buvo padaršinti akademiko prof. E. K. Zavadsko ir paraginti nesustoti, tęsti vykdomus mokslinius darbus. Tiems, kurie jo paklausė, neteko nusivilti, jie tapo profesoriais, žinomais savo srities specialistais, sulaukusiais aukštų įvertinimų. Daugeliui net ir iš kitų veiklos sričių mokslininkų akademikas prof. E. K. Zavadskas yra ta-

ręs padaršinantį žodį ir net pataręs, kokioje srityje jie galėtų tęsti savo mokslinius darbus, kaip galėtų pasiekti gerų rezultatų, skelbti juos prestižiniuose žurnaluose. Nuolat skubantis, nepralenkiamas, visada siekiantis ir pasiekiantis užsibrėžtų tikslų prof. E. K. Zavadskas savo pavyzdžiu skatina ir kitus siekti rezultatų, dar daugiau skubėti ir neleisti, kad būtume aplenkiami“, – sakė prof. E. K. Zavadsko mokinė, VGTU Statybos fakulteto prodekanė doc. dr. Jolanta Tamošaitienė.

Kaip teigė kitas buvęs profesoriaus doktorantas, VGTU Statybos fakulteto prodekanas doc. dr. Jonas Šaparauskas, prof. E. K. Zavadskas visų pirma yra vadovas, nes turi stipraus lyderio savybių, yra geras oratorius, puikus organizatorius, psichologas, net aktorius. Būdamas emociingas ir įtaigus kalbėtojas, rektorius lengvai pakeri, įtikina ir valdo publiką. Bet nereikia manyti, jog profesorius, būdamas labai tituluotas, yra šaltas, oficialus ir sunkiai prieinamas. Nieko panašaus. Su studentais, doktorantais jis bendrauja labai lengvai ir žaismingai“, – sakė Statybos fakulteto prodekanas.

Iš savo mokytojo doc. dr. Jonas Šaparauskas visų pirma išmoko reikalus tvarkyti nedelsiant. „Čia ir dabar – toks profesoriaus moto. Skubiems ir svarbiems darbams prof. E. K. Zavadskas skiria itin daug dėmesio ir laiko. Jis pats daug dirba ir to paties reikalauja iš kitų. Net savaitgaliais galiu sulaukti jo skambučio. Jis būtinai pasiteiraus, kaip sekasi, ir pasiūlys pagalbą.

ITIN PRODUKTYVUS MOKSLININKAS

Profesoriaus pasiekti mokslo rezultatai, tiek asmeniniai, tiek mokslinės mokyklos mokinių, yra pripa-

žinti tiek užsienyje, tiek ir Lietuvoje, pelnė aukštus įvertinimus mokslo srityje.

Prof. habil. dr. E. K. Zavadskas yra parašęs daugiau kaip 400 mokslinių statybos inžinerijos straipsnių ir daugiau nei 70 straipsnių, kuriuose gvildenamos aukštųjų mokyklų problemos. Daugiau nei 50-ies knygų lietuvių, rusų, vokiečių, anglų kalbomis autorius ir bendraautoris. Įvairių įmonių, mokslo institutų užsakymu atliko per 40 tiriamųjų mokslo darbų.

Pagrindinė profesoriaus mokslinių interesų sritis – pastatų gyvavimo ciklas, sprendimų paramos sistemos, daugiakriteriai optimizavimo metodai statybos technologijoje ir vadyboje.

Jis yra trijų aukščiausių reitingų mokslo žurnalų steigėjas, iš jų dviejų – vyriausiasis redaktorius, bei dvidešimties tarptautinių ir Lietuvos organizacijų narys.

Akad. prof. habil. dr. Edmundas Kazimieras Zavadskas mokslinės veiklos pripažinimą liudija aukšti apdovanojimai: IV laipsnio Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas (1996 m.), Lietuvos 1996 m. valstybinė mokslo premija, 2004 m. Lietuvos mokslo premija (kartu su Artūru Kaklausku) už darbų ciklą „Statybos šakos modeliavimas (metodai, modeliavimas, sprendimų paramos ir informacinės sistemos, internetinės technologijos, praktiniai taikymai)“ (1996–2003 m.), Lenkijos ir Lietuvos parlamentinės asamblėjos premija (2004 m.), Poznanės technologijos universiteto garbės daktaras (2001 m.), Rusijos Gercecho universiteto (Sankt Peterburgas) garbės daktaras (2003 m.), Ukrainos nacionalinio aviacijos universiteto garbės daktaras (2004 m.), Valstybinio Taipėjaus technologijos universiteto (Taivanas) garbės profesoriaus vardas (2012 m.).

Stažuotės užsienyje skatina pozityvius pokyčius universitete

Prof. dr. Stanislavas Dadelo

Per pastaruosius dvejus metus teko dalyvauti keliuose tarptautiniuose projektuose ir mokymuose bei skaityti pranešimus Portugalijoje, Vokietijoje, Danijoje, Italijoje, Maltoje, Turkijoje, Lenkijoje, Kroatijoje. Išvykų metu su užsienio kolegomis užsimezgė šilti ir dalykiški santykiai, diskusijų metu išryškėjo naujos mokslo ir studijų procesų optimizavimo galimybės, gimė naujų idėjų. Įgyta tarptautinė patirtis praplėtė akiratį ir padėjo užmegzti profesinius ryšius.

STAŽUOTĖ DANIJOS UNIVERSITETE: SKANDINAVIŠKA PATIRTIS

Projekto „Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojų ir I–II pakopų studentų tarptautinių praktikų / stažuotčių reziduojančiose užsienyje įmonėse ir tarptautinėse organizacijose modelio sukūrimas“ metu vykau į Pietų Danijos universiteto (DPU) Sveikatos mokslų fakulteto Visuomenės sveikatos institutą.

Ši stažuotė suteikė galimybę susipažinti su Pietų Danijos universiteto studijų programomis, studijų procesu, vykdomu moksliniu tiriamuoju darbu. Su mokslininkais aptarėme Danijos ir Lietuvos švietimo, aukštojo mokslo sistemų ypatumus, problemas ir mūsų universitetų personalo ir studentų bendradarbiavimo galimybes. Stažuotės metu stebėjau bakalaurantų bei magistrantų paskaitas ir pratybas apie sveiką gyvenseną. Lankiausi Pietų Danijos universiteto fakultetuose, įsikūrusiuose Esbjergo ir Odensės miestuose. Pritačiau VGTU universitetą, Kūrybinių industrijų fakultetą ir Kūno kultūros katedrą, Lietuvos visuomenės sveikatinimo procesus ir problemas.

Pietų Danijos universiteto magistrų studijos yra vykdomos anglų kalba. Tai leidžia pritraukti daug studentų iš užsienio šalių. Vienoje auditorijoje susirenka daugelio pasaulio šalių studentai, studijuojantys PDU pagal jungtines programas ir pagal tarptautinių stažuotčių programas. Mano dėmesį ypač patraukė paskaitų atmosfera, bendras susitelkimas, dėstytojų dalykiškumas, atsakant į studentų keliamus klausimus.

Stažuotėje susipažinau su fakultetų strateginio vystymo planais mokslo, studijų srityse, taip pat absolventų pritraukimo į studijas procesu, naujų studijų programų kūrimo procesu, fakultetų studijų ir mokslo integraciniais procesais. Kiekvienas universiteto fakultetas moksleiviams, būsimiems studentams, parengia paskaitų kursus (apie 12 valandų), pristatančius mokslų kryptis, studijų specializacijas ir būsimos profesinės veiklos specifiką. Šie kursai susideda iš teorinių ir praktinių užsiėmimų, dėstomų visą semestrą. Į tokias paskaitas susirenka moksleiviai iš visos Danijos.

Besisvečiuodamas Pietų Danijos universitete dalyvavau tarptautinio mokslinio tiriamojo projekto „REPO-PA“, vienijančio Europos, Amerikos ir Australijos universitetus, pristatyme. Šiuo projektu siekiama integruoti visuomenės sveikatingumo mokslinių tyrimų duomenis į Europinės politikos formavimo procesą. Po projekto pristatymo aptariau VGTU mokslininkų galimybes dalyvauti panašiuose projektuose ateityje.

Stažuotės metu Pietų Danijos universiteto Visuomenės sveikatos

instituto direktorė habil. dr. Christiane Stock organizavo mokslinę diskusiją Lietuvos ir Danijos visuomenės sveikatos klausimais. Skačiau pranešimą apie Lietuvos gyventojų ir VGTU studentų sveikatos būklę ir vykdomas sveikatinimo priemones bei studijų programas. Posėdyje buvo aptartos bendrų mokslinių tyrimų galimybės bei sudarytas šių tyrimų planas, taikant Pietų Danijos universiteto darbuotojų pasiūlytą metodiką. Generavome idėjas, kaip integruoti visuomenės sveikatinimo problemų sprendimų paiešką į inžinerinius mokslus. Diskusijoje dalyvavę mokslininkai pripažino, kad tai yra labai svarbu ir perspektyvu.

Buvau pakviestas dalyvauti dėstytojams ir studentams organizuojamose bendro fizinio rengimo treniruotėse. Pasibaigus darbo dienai, grupė universiteto dėstytojų vedė treniruotes, skirtas kraujotakos ir kvėpavimo sistemų bei judamojo aparato lavinimui. Dalyvaujant treniruotėse dėmesį patraukė dėstytojų ir studentų bendravimas, jų tarpusavio pasitikėjimas, draugiškumas ir pagarba. Treniruotės metu įsiliėjome į Danijos miestų gatves užpildžiusią sportiškai apsirengusių, dviračiais važiuojančių, bėgiojančių ir einančių žmonių minią.

Ši stažuotė padėjo užmegzti ryšius studijų ir mokslo klausimais su Pietų Danijos universiteto kolegomis. Gauta informacija padės atnaujinti mūsų universitete dėstomo modulio „Sveika gyvensena“ medžiagą, taikyti progresyviuos mokymo metodus, grindžiamus studentų kūrybingumu ir iniciatyvumu.

Šios stažuotės metu užmegztos pažintys ir įgytos žinios sudarė prielaidas naujo tiriamojo projekto kūrimui. Su habil dr. Christiane Stock buvo parengtos dvi paraiškos Lietuvos mokslo tarybos organizuojamiems mokslinių projektų konkursams. Subūrėme keturių aukštųjų mokyklų (VGTU, VU, LEU ir DPU)

mokslininkų kolektyvą, parengėme projektą VGTU vardu ES struktūrinei paramai gauti apie visuomenės sveikatos gyvensenos, rekreacijos, kūno kultūros ir sporto, kaip sveikatingumą skatinančių koncepcijų, principų, strategijų ir taktikų kūrimą tarpdalykinių komunikacijų kontekste urbanizuotose vietovėse. Mūsų parengtų projektų paraiškų tematika išsiskyrė tarpdalykinėmis komunikacijomis, jungiančiomis inžinerinius, biomedicininis ir socialinius mokslus. Manau, kad siekiant didesnio efektyvumo tarpdalykiniai integraciniai procesai yra neišvengiami, o dominuoti turėtų inžineriniai mokslai.

DĖSTYTOJAI NAUJOS PATIRTIES IEŠKO IR UŽSIENIO ĮMONĖSE

Pagal projektą „Nacionalinės Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų ir dėstytojų tarptautinės praktikos ir stažuotčių sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas“ buvau išvykęs stažuotis į Maltos įmonę ALPINE GROUP. Šią įmonę pasirinkau todėl, kad Kūno kultūros katedros darbuotojai ieško galimybių kurti naujus studijų programų modulius, atitinkančius profilines studijų programas, studentų poreikius, ir pedagoginiam personalui būtina susipažinti su pažangių Europos šalių aukštojo mokslo institucijų ir įmonių patirtimi.

VGTU Kūno kultūros katedra turi senas pedagoginio proceso organizavimo, mokslinės veiklos, studentų sportinių ir laisvalaikio renginių organizavimo tradicijas. Tačiau besikeičiant Lietuvos akademiniam gyvenimui, privalo keistis ir Kūno kultūros padalinio veiklos principai, metodai.

ALPINE GROUP įmonė veiklą pradėjo prieš 40 metų. Šiuo metu joje dirba apie 250 darbuotojų, o verslo partnerių jie turi įvairiose pasaulio šalyse. Ši įmonė užsiima įvairia veik-

la: nuo turizmo, rekreacijos, konferencijų ir renginių organizavimo iki finansų valdymo ir orlaivių administravimo.

Įmonės įsteigėjas ir vadovas Toni Zahra – žmogus, turintis didžiulę patirtį verslo ir administravimo srityse Maltoje ir užsienyje. Jam teko dirbti atsakingose valstybinėse pareigose, būti „AirMalta“ direktoriumi, vadovauti Maltos tarptautiniam aerouostui, Maltos plėtos korporacijai. Jis yra nusipelnęs ir Lietuvos Respublikai, yra gavęs valstybinių apdovanojimų, o šiuo metu eina Lietuvos Respublikos garbės generalinio konsulo pareigas.

Pagrindinis mano stažuotės tikslas buvo susipažinti su įmonės struktūra ir veiklos principais, vykdomais projektais, partneriais. Ypač mane domino įmonės veikla, siejama su rekreacija ir aktyviu poilsiu. Stažuotės metu su atsakingais įmonės vadovais diskutavau apie tai, kokias kompetencijas turėtų turėti įmonės darbuotojai, vykdanys skirtingas veiklas. Su įmonės vadovybe buvo aptartos galimybės priimti VGTU studentus į praktikas.

Būdamas šioje stažuotėje, kaip stebėtojas dalyvavau įmonės vykdomuose rekreaciniuose projektuose. Aptariau su įmonės vadovybe įmonės plėtrą, bendradarbiavimo su VGTU galimybes. Taip pat pakviečiau įmonės vadybos direktorių Warren Zahra skaityti paskaitą mūsų universitete apie verslo plėtojimo perspektyvas Europos Sąjungos šalyse.

Prieš man atvykstant į šią įmonę, pagal tą patį projektą čia stažavosi studentas iš VGTU Verslo vadybos fakulteto. ALPINE GROUP darbuotojai ir vadovybė labai gerai įvertino mūsų studento profesines kompetencijas ir asmenines savybes. Tai turėjo įtakos įmonės vadovybei apsisprendžiant dėl bendradarbiavimo su VGTU ir galimybės mūsų studentams atlikti praktikas.

Stažuotėje įgytos žinios ir patirtis apie rekreacijos ir aktyvaus poilsio organizavimą bei vykdymą, kūrybingumo ir gebėjimo dirbti kolektyvinį darbą ugdymą ir jo svarbą šiuolaikinėje visuomenėje padės tobulinti dėstomus studijų modulius apie sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą, kurti naujus modulius, skirtus renginių organizavimo specialistams.

DĖSTYTOJŲ BŪTINYBĖ: IŠVYKOS PAS UŽSIENIO KOLEGAS

Neseniai įkurtam Kūrybinių industrijų fakultetui, rengiančiam komunikacijų specialistus, yra labai svarbu atnaujinti ir plėtoti studijų programas, paremtas tarptautine patirtimi, dalyvauti moksliniuose projektuose, jungiančiuose kelias mokslo kryptis, aukštąsias mokyklas, skirtingų mokslo sričių Lietuvos ir užsienio specialistus.

Esu įsitikinęs, kad tarptautinė patirtis tampa kiekvieno mokslininko būtinybe. Dėstytojams tarptautinė patirtis padeda gilinti jų profesines žinias, ugdyti vadybinius gebėjimus, įvaldyti aktyvaus mokymo metodus, taikyti bei derinti nuotolinius ir kontaktinius mokymo metodus, susipažinti su užsienio kolegų moksline veikla, kurti ilgalaikius bendradarbiavimo ryšius. Tarptautinė stažuotčių patirtis, bendravimas su užsienio kolegomis įkvepia kūrybiškumą, plečia akiratį, keičia požiūrį ir į patį darbą, ir į gyvenimo vertybes. Šiose stažuotėse įgiję patirties, sukūriau naujus mokymo modulius „Inovatyvioji rekreacija“ bei „Kinetinis kūrybingumas“, kurie, tikiuosi, bus įtraukti į studijų programas. Taip pat šiuose moduluose perteikiamos žinios ir formuojami mokėjimai sudaro lyderystės ugdymo pagrindą, o tai šiandien yra būtinybė ugdati inžinerinių sričių specialistus. Džiaugiuosi, kad du šiuos projektus koordinavo ir VGTU Užsienio ryšių direkcija.

Straipsnio autorius su kolegomis Christiane Stock ir Gabriel Gullis iš Pietų Danijos universiteto Sveikatos instituto

Filmų peržiūrų salė, kurioje įdiegta ir moderni 3D vaizdo įranga

Kūrybinių industrijų laboratorija skatins laisvalaikį leisti universitete

Agnė Mažeikytė

Vilniaus Gedimino technikos universitetas šį pavasarį atvėrė duris į naują laboratoriją, kurioje dirbs Kūrybinių industrijų fakulteto studentai.

Gegužės mėnesį, vykstant tradiciniams Kūrybinių industrijų dienoms, atidaryta nauja laboratorija, kurioje sukaupta garso ir vaizdo įrašymo bei apdorojimo įranga, su kokia dirba ir profesionalai kūrybinėse agentūrose.

Jaukioje laboratorijos erdvėje studentams sudarytos visos sąlygos panaudoti teorines žinias praktikoje, įgyti darbo rinkai reikalingų įgūdžių bei įgyvendinti savo idėjas leidžiant laiką universitete.

Numatyta, kad Kūrybinių industrijų laboratorijoje vyks neformalus susitikimai su šios srities profesionalais ar VGTU absolventais – seminarų, projektų ar dirbtuvių metu jie dalsis savo patirtimi ir skatins studentus kūrybiškai pažvelgti į įvairias problemas.

„Kiekvienais metais vis daugiau abiturientų renkantis kūrybinių ar

pramogų industrijų studijas, prognozuojamas 5–8 proc. kasmetis sektoriaus augimas. Tuo pačiu didėja ir darbdavių jauniems specialistams keliami reikalavimai. Vieni pagrindinių – naujausios technikos galimybių išmanymas bei mokėjimas su ja dirbti“, – teigia VGTU Kūrybinių

...atidaryta nauja laboratorija, kurioje sukaupta garso ir vaizdo įrašymo bei apdorojimo įranga, su kokia dirba ir profesionalai kūrybinėse agentūrose...

industrijų laboratorijos vedėjas Vytenis Mockus.

Į laboratorijoje sukaupią techniką investuota daugiau nei pusė milijono litų, dar ketvirtadalis tiek skirta patogių patalpų įrengimui.

Naujojoje Kūrybinių industrijų laboratorijoje VGTU studentai naudodamiesi profesionalia įranga ga-

lės įrašyti ir apdirbti vaizdo siužetus bei garso takelius, taip pat užsiimti grafinių darbų kūrimu, studijine fotografija bei modeliuoti kitokių medijų turinį.

Pavargę ar stokodami naujų idėjų universiteto studentai galės pailsėti filmų peržiūrų salėje, kurioje įdiegta ir 3D vaizdo įranga.

Kūrybinių industrijų laboratorijoje jau įvyko pirmieji praktiniai seminarai.

Besimokydami naudotis įranga VGTU Kūrybinių industrijų studentai sukūrė porą filmukų apie tai, ką veikia kūrybinės industrijos studijuojantys žmonės, ir apie tai, kaip jaučiasi studijas VGTU pasirinkę užsieniečiai, atvykę čia pagal „Erasmus“ mainų programą.

Studentų sukurtus vaizdo siužetus galite peržiūrėti internete.

Kūrybinių industrijų laboratorijoje vyks neformalus susitikimai su profesionalais ir VGTU absolventais

Kūrybinių industrijų fakulteto studijų prodekanė Vitalija Keciorytė

Vaizdo apdorojimo technika

Garso apdorojimo aparatūra

Nuskambėjo jubiliejinis „Gabijos“ koncertas: minėjome choro 50-metį

Ūla Šemežytė

Išaušo šilta gegužės 24-oji diena. Saulė tarsi norėjo mūsų visų temperatūrą pakelti iki 50-ies! Kiekvieno gabijiečio širdyse ir namuose tą šeštadienį nuo pat ankstyvo ryto buvo jaudulys, ruoša, skuba, kaip toje dainoje: „Laukei... Ir nuo pat ryto ruošėis.“ Juk taip laukta šventė pagaliau atėjo!

Laukta ir ruošiasi gerą pusmetį, o dabartiniai *gabijiečiai* ruošėsi dar ilgiau, intensyviau. Nors, ar galima vertinti jausmus, meilę, bendrystę, artumą, muziką tokiais mato vienetais, kaip daugiau ar mažiau? Greičiausiai ne... Visi esame *gabijiečiai*, vienos šeimos nariai, ypatingai sutapę su savo dūžgiančiu aviliu (kažkada H. Hesse parašytas jautrus palyginimas), ir, pasirodo, kuo to dūžgimo daugiau, kuo mūsų daugiau, tuo jaučiau, linksmiau, idomiau, skambiau. Susirinko pilna Nacionalinė filharmonija įpareigojančios, tačiau baimės nekeliančios publikos, nes klausytojai – savos muzikos šeimos nariai, kartu niūniuojantys ir dainuojantys, linguojantys, plojęntys, širdimis besiglaudžiantys į vieną didelį chorą.

Sunku nusakyti jausmus, kylančius dainuojant tokia dideliame

jungtiniame *gabijiečių* chore, ypač mums, veteranams, glaudžiantis prie dabartinės „Gabijos“. Dar didesnę nuostabą ir euforiją kelia ne tik bendrystei, bet ir dainai suburtas atskiras veteranų choras. Vadinasi, visi su *gabijiečiais* dirbė vadovai ir chormeisteriai gerai atliko darbą – pasėjo muzikos pajautimo sėklą. O dabartinei ilgametei vadovei Rasai Viskantaitei ir jos pagalbininkams, mūsų bendrininkams Dainai, Giedriui, Gedui, pavyko pažadinti gal jau ir apsnūdusią „Gabijos“ ugnelę mumyse. Sėkmingai pasirodė kaip atskiras choras, išsirinę ir surepetavę keturis skirtingas kartas reprezentuojančius kūrinius: „Už jūrių marių“ (harm. K. V. Banaičio), Mozart'o „Ave vertum“, A. Klovos kūrinius „Rugių šviesa“ (kaip amžinąjį atilsį jau išėjusiems *gabijiečiams*, jų vadovams) ir „Mano

mėtinė mergaitė“. Kiekvienam veteranui tai buvo svarbi ir įsimintina akimirka – pajusti koncertinę atsakomybę, savarankiškai nudžiuginti publiką ir nustebinti save, kad aš dar galiu... Didelio ir įspūdingo koncerto pabaigoje dar kartą lipome ant scenos ir jau šventėme – visi *gabijiečiai* kartu traukėme koncerto kulminacijos dainas: S. Mickio aranžuotą Dž. Butkutės „Gimimo dieną“, G. Paškevičiaus „Mano kraštą“ ir F. Viskanto „Ežerėlius“. Pritariant puikiems džiazo muzikantams (Sauliui Šiaučiuliui (klavišiniai), Laimonui Urbikui (sopraninis, baritoninis saksofonai) ir Viktorui Rubežui (mušamieji)), dainuodami šokome iš laimės. Už tą neįkainojamą jausmą, kai scenoje negali nustoti šypsotis, kai jauti iš pasitenkinimo bėgiojančius šiurpuliukus, kai šalia jauti kitą žmogų, esantį ten pat, kur ir tu, kai

Choro vadovei Rasai Viskantaitei įteiktas bronzinis Vilniaus Gedimino technikos universiteto medalis

negali atitraukti akių nuo pavargusios, bet be galo laimingos vadovės, besididžiuojančios mumis ir tuo, ką jai pavyko iš mūsų vertingo sukurti, – esame kiekvienas be galo dėkingi jiems – mūsų mokytojams, vadovams. Norisi kiekvieną apkabinti, kiekvieną dainavusį kartu priglausti, o ypač – bendrumo pajautimą sustiprinusius ir pralinksminusius *gabijiečių* vaikučius, kurie koncerte padainavo F. Viskanto „Lopšinę“ ir „Slogą“. Juk mažiausiai dainininkei buvo tik metukai ir 4 mėnesiai. Dar nekalba, o jau dainuoja!

Didžiuojusi ir tu, kokia „Gabija“ yra dabar. Nors tik metus galiu save vadinti veterane, bet negaliu nepastebėti pasikeitimų – kokie šaunūs, muzikalūs, drąsūs, žaismingi yra jaunieji *gabijiečiai*. Kaip jie sugęba, man rodos, tobuliau nei mes anksčiau atskleisti kūrinių esmę.

Tam jie pasitelkia ne tik natas, bet ir savo artistškumą.

Koncertinė nuotaika dar labiau įkaito vakarėlį nuo dainų, kalbų ir pasiplepėjimų, pasirodymų, dalijimosi, prisiminimų, naujų pažinčių tarp skirtingų kartų *gabijiečių* ir, žinoma, svajonių apie ateitį. Link išsipildymo svajones nuskraidino žibintai, paleisti į dangų vidurnaktį Katedros aikštėje, skambant „Ilgiausių metų“ mūsų mylimai „Gabijai“, t. y. kiekvienam iš mūsų ir mums visiems kartu.

Kadangi viskas buvo nuoširdu ir tikra, negaliu (o ir kiti, žinau, taip pat) pamiršti šventinio „Gabijos“ šeštadienio dar ir šiandien, jau įsibėgėjus kasdieniams darbams. Vis pagaunu šypseną veide, šilumą širdyje, vis norisi dar ir dar žiūrėti nuotraukas, klausyti įrašus, niūniuoti – gyventi šventę.

Rektoriaus padėkomis apdovanoti „Gabijos“ chormeisteriai Gedas Jurgutis, Giedrius Pavilonis ir Daina Doveikė

Jubiliejiniam koncerte dalyvavo „Gabijos“ veteranai

Nekibsime žmonėms į atlapus, jei jie nevartos kalbininko pasiūlyto termino

Edita Jučiūtė

Žvelgiame į savo kompiuterio monitorių ar į vaizduoklį? Savo dokumentus saugome faile, byloje ar rinkmenoje? Įsijungsime modemą ar vertiklį?

Informaciją suarchyvuosime, supakuosime ar suglaudinsime? Nuolat atsirandančios naujos technologijos neleidžia lietuvių kalbai sustoti vietoje: vyksta kalbininkų ir specialistų diskusijos, kuriami lietuviški naujadarai, kai kurie iš jų net sulaukia visuomenės šypsenų...

Nors, kaip teigia VGTU Lietuvių kalbos katedros docentė Angelė Kaulakienė, ne kalbininkai kuria kalbą, o žmonės. „Tiesiog plūstant technikos naujovėms, saugodami lietuvių kalbos terminiją, vietoj angliško pavadinimų siūlome lietuviškus atitikmenis. Ar jie prigis visuomenėje, priklauso tik nuo mūsų pačių, o kartais ir nuo paties termino taiklumo“, – sako kalbininkė, terminologijos srityje dirbanti jau 40 metų.

Kokių sričių specialistai dėl terminų vartojimo dažniausia kreipiasi pagalbos?

Dabar Lietuvoje labai aktualūs kompiuterijos terminai. Jau yra išleista per 10 kompiuterijos terminų žodynų. Turbūt prie visų jų leidimo vienaip ir kitaip esu prisidėjusi. Norisi padėti kompiuterininkams, be to, jie ir patys kreipiasi į mane. Man asmeniškai teko labai daug dirbti ir su fizikos mokslų atstovais. Per ilgus metus prisikaupė daug patirties, todėl 2009 metais „Technikos“ leidykla išleido monografiją, kurioje aptariau visą lietuvių fizikos terminijos raidą.

Kada Lietuvoje pradėti spręsti lietuvių terminijos klausimai?

Galima būtų sakyti, kad apie XIX a. vidurį. Nors pavienių terminų, tiksliau žodžių, kurie vėliau virto terminais, pavyzdžiui, akis, banga, darbas, kampas ir kt. galima aptikti jau XVI-XVII a. mūsų bendrinės kalbos kūrėjų J. Bretkūno, M. Daukšos, D. Kleino, B. Vileto ir kt. raštuose. Ypač didelę įtaką bendrinės kalbos leksikos plėtojei turėjo K. Sirvydo trikalbis (lenkų-lotynų-lietuvių k.) žodynas *Dictionarum trium linguarum*, kurio pirmasis leidimas išėjo apie 1620 m. Jame naujadarai yra įvairūs terminai, gyvenimo sričių bei reiškinių pavadinimai. Dalį jų galima būtų vadinti technikos ir fizikos terminais, pvz.: *būvas* „būvis“, *forma*, *garas*, *inkrova*, *karštis*, *laidas* ir t. t. Nors konkrečiai įvairių mokslo sričių terminijos raida pradeda skaičiuoti nuo Prūsijoje leisto laikraščio *Keleivis iš Karaliaučiaus broliams lietuvininkams žinias parnešęs* (1849–1880 m.). Laikraščio redaktorius buvo profesorius Fridrichas Kuršaitis, labai geras lietuvių kalbos mokovas, todėl *Keleivio*... kalba savo grynumu ir taisyklingumu skyrėsi iš kitų tuometinių leidinių kalbos.

Kodėl miniu šį laikraštį? Todėl, kad laikraštyje buvo spausdinami mokslo populiarinamieji straipsniai, kuriuose galima aptikti tam tikrų mokslo kalbos elementų ir terminų

vartosenos užuomazgų. Jais buvo siekiama supažindinti visuomenę su visomis to meto technologijomis, pavyzdžiui, su telefonu ar telegrafu. Greta šių tarptautinių terminų buvo siūlomi ir lietuviški atitikmenys, pavyzdžiui, tolkalbys arba kalbėtojas iš tolo, tolrašis. Nors ilgainiui vartosenoje įsigalėjo ne lietuviški, bet tarptautiniai terminai telefonas ir telegrafas.

Kodėl neprigijo lietuviški terminai?

Todėl, kad kalbą kuria žmonės. Tai priklauso tik nuo pačios visuomenės. Net jei kalbininkui atrodys, jog terminas yra geras ir tinkamas vartoti, bet žmonės jo nevartos, tai kalbininkai nieko ir nepadarys. Pažvel-

terijos žodyne (Vilnius, 2008) prie termino rinkmena pateikta nuoroda į failą, o failo lizde yra ir failas, ir rinkmena.

Šiandien taip neprigija ir lietuviškas terminas vaizduoklis?

Tikrai taip. Terminas prigija sunkiai. Buvo daug diskusijų tarp kalbininkų ir kompiuterijos specialistų. *Displėjus* – baisi anglybė. Nežinia, kokia turi būti net šio žodžio rašyba. Lietuvių kalbos komisijos dabar kartu su kompiuterijos specialistais nuspręsta, kad greta monitoriaus galimas vartoti ir vaizduoklis.

Nors skaitydama kai kuriuos magistrantų darbus pastebiu, kad studentai pavartoja ir vaizduoklio terminą. Laikas parodys, kuris iš jų

„...Moksliniai straipsniai anglų kalba yra vertinami labiau nei lietuvių kalba, jų koeficientas yra daug didesnis. Jei ir toliau bus einama šiuo keliu, lietuvių mokslo kalba liks periferijoje, turėsime tik „virtuvinę“ kalbą...“

kite, kaip keičiasi terminai ir dabar. Štai kompiuterijos srities terminas failas. Iš pradžių buvo siūloma vartoti bylos terminą, vėliau failo, dar vėliau apsiesta ties rinkmena. Taip vienai sąvokai pavadinti atsirado net trys terminai. Bylos terminas buvo sukritikuotas, kadangi tai daugiau teisės terminas, o vėliau failui, angliškos kilmės žodžiui, buvo siūlytas ir lietuviškas atitikmuo – rinkmena pagal analogiją su laikmena. Jei pažvelgtumėte į kompiuterijos terminų žodynus nuo 1995 metų, tai pamatytumėte, kad šių terminų (failas ir rinkmena) pateiktis įvairavo, jie buvo vartojami pramaišiu. Tačiau vartotojai labiau buvo linkę vartoti failą. Kodėl? Greičiausiai todėl, kad kalbininkai pavėlavo pasiūlyti rinkmenos terminą. Nors naujaisiame Enciklopediniame kompiu-

terijos žodyne, greičiausiai įsigalės terminas monitorius. Niekada nieko negalima per prievartą įbrukti.

O yra tendencijos, kodėl vieni terminai prigija, o kiti ne?

Jei terminas yra trumpas, pagaulus, jis iškart prigis. Atsimenu, kai buvo pasiūlytas terminas elektroninė svetainė. Žmonės juokavo, kad dar sugalvosime ir kompiuterijos terminijoje vartosime ir miegamąjį... O dabar terminas svetainė prigijo ir niekam nekelia jokių juokingų analogijų. Kitas pavyzdys, pasirodė anglybės blogas, blogeris. Nors buvo siūlyti terminai dienoraštis, dienoraštininkas, vis dėlto įsigalėjo kalbininkų siūlyti labai aiškios motyvacijos ir suprantami žodžiai tinklaraštis, tinklaraštininkas. Jei neaiški termino moty-

Doc. dr. Angelė Kaulakienė tikina, kad kalbą kuria visi žmonės

vacija, tai jį prigydėti yra sunkiau. Labai gaila, kad dažniausiai specialistai nueina paprasčiausiu keliu – angliškam terminui prirašo galūnę -as ar -is. Jei tuo piktnaudžiausime, ateityje nebeturėsime lietuviškos terminijos.

Kaip paprasčiau surasti reikiamą terminą?

Tam irgi yra puiki technologija – internetas. Lietuvoje yra sukurtas Lietuvos Respublikos terminų bankas, į kurį įkeliami naujausiai išleistų žodynų duomenys. Galima į šį banką įeiti laisvai ir pasižiūrėti reikiamo termino vartoseną. Šiame banke yra daugybė terminų. Jame pateikiami ir priimtini, ir siūlomi, ir neįteiktini terminai su nuoroda į teiktiną terminą. Prie siūlomų terminų kūrimo gali prisidėti visi svetainės vartotojai.

Technikos moksluose nuolat atsiranda naujų sąvokų. Mokslininkai turbūt skuba kurti naujus žodžius?

Vieniems mokslininkams, įvairių sričių specialistams, terminus kurti nėra lengva. Jiems padeda kalbininkai – konsultuoja darybos ir semantikos klausimais. Kai terminus kuria patys specialistai, kartais iš-

rašiau dar 1971 metais... Taip kilo mintis atrinkti mokslinius ir populiarius straipsnius ir pateikti juos skaitytojams. Taigi taip ir atsirado per 400 puslapių knyga, kurioje aprašiau ne tik fizikos, kompiuterijos, technikos terminijos teorines aktualijas, bet ir žodynų rengimo metodiką bei kitokius kalbos mažmožius, pavyzdžiui, kaip lietuvių kalboje atsirado žodis cepelinai...

Daug bendraujate ir su studentais. Kas džiugina ar liūdina jų kalboje?

Lietuvių kalbos katedros darbuotojai dėsto specialybės kalbos kultūros dalykus pirmo, trečio ir ketvirtos kurso bakalaurantams. Taip pat atliekame visų baigiamųjų magistro darbų patikrą. Šių darbų kiekvieną pavasarį susidaro apie 900. Pastebiu, kad yra studentų, kurie labai atsakingai žiūri į savo baigiamojo darbo kalbą.

Ypač kalbos „švara“ rūpinasi būsimieji bioinžinieriai. Gal dėl to, kad jie dažnai yra straipsnių su biotechnologijos, biochemijos specialistais bendraautoriai. Vis dėlto būna ir tokių studentų, kurie iš anglų kalbos verčia pažodžiui. Anglų kalba yra analitinė, ji skiriasi savo sakinių sandara, mintis čia reiškia visai

„...Atsimenu, kai buvo pasiūlytas terminas elektroninė svetainė. Žmonės juokavo, kad dar sugalvosime ir kompiuterijos terminijoje vartosime ir miegamąjį...“

verčia pažodžiui arba prie angliško termino prideda galūnes -as, -is ir įsivaizduoja, kad, pavyzdžiui, žodis *draiveris* (= tvarkyklė) arba *stekas* (= dėklas) jau yra terminai. Būtent todėl kalbininkų pagalba yra visada reikalinga. Terminologų darbas aktualus ypač dabar, nes nuolat atsiranda naujų technologijų, realiųjų ir su jomis susijusių sąvokų. Specialistai dažniausiai pasirenka skolinį, kartais bando pasiūlyti ir lietuvišką atitikmenį. Tada laukiame, ar jis prigis, ar ne. Pavyzdžiui, anglybei *čipas* (angl. *chip*) buvo pateikta daug lietuviškų atitikmenų. Daug dėl jų buvo ginčytasi, diskutuota, galiausiai apsiesta, nors kai kurie specialistai prieštaravo, ties atitikmeniu lustas. Ir dabar pastebiu, kad terminai lustas, lustinė kortelė prigijo kuo puikiau ir yra visų vartojami.

Šiemet išleidote ir dar vieną knygą apie terminus „Terminologija. Terminografija. Terminija.“

Per keliolika metų buvo parašyta daug ir teorinių, ir praktinių straipsnių. Knygos rašymą lėmė ir dar vienas atsitiktinis įvykis. Vieną kartą važiuojant troleibusu, močiutė paprašė, kad padėčiau jai išskelti vaikštynę, kuria stumdamosi ji galėtų eiti. Tada man toptelėjo į galvą mintis, kad apie vaikišką vaikštynę

kitaip, todėl pažodinis vertimas dažnai būna griozdiškas.

Taip atsiranda studentų darbuose nevykusių svetimų konstrukcijų, linksnio, prielinksnio klaidų, darybiškai netaisyklingų terminų ir neįteiktinų skolinių. Kodėl taip elgiasi studentai? Greičiausiai jie yra susidarę nuomonę, kad dabar aktuali tik anglų kalba.

1981 metai. Kalbininkė jau keturis dešimtmečius dirba terminologijos srityje. Ji aiškina, kad jei terminas trumpas, aiškus, visuomenėje jis greitai prigija

Doc. dr. A. Kaulakienės knygoje aprašomos ne tik fizikos, kompiuterijos, technikos terminijos aktualijos, bet ir žodynų rengimo metodika. Knyga išleista šiais metais

VGTU studentai tapo įmonių vadovų šešėliais

Kristina Urbaitytė

Kiekvienas jaunas specialistas, pradėjęs dirbti, tampa tarsį savo vadovo šešėliu: seka, klausosi, bando kartoti, mokosi. Vadovo stebėjimas padeda greičiau tapti savarankišku darbuotoju. Tokią patirtį galima įgyti ir universitete. Vilniaus Gedimino technikos universiteto studentai „Karjeros dienų“ metu turėjo galimybę tapti pasirinktų kompanijų vadovų šešėliais.

Keletas motyvuotų studentų keliavo į SEB paslaugų teikimo centrą Lietuvoje, keli studentai lankė bendrovę „Baltic Amadeus“, vienas studentas turėjo galimybę pasisvečiuoti bendrovėje „Moller Auto“.

„Šešėliavimo“ diena kiekvienai grupei atnešė vis kitokias patirtis: kam teko proga pabendrauti su vadovais, kas turėjo galimybę susitikti su įmonių atstovais ir apklausti drauge dirbančių komandų narius, išsiaiškinti jų vaidmenis ir darbų pobūdį.

GEDIMINAS: „NORĖČIAU TEN ATLIKTI PRAKTIKĄ“

Gediminas Skruzdis buvo vienas tų studentų, kurie lankėsi SEB paslaugų teikimo centre.

Vaikinas tikino, jog karjera reikėtų rūpintis jau baigiant mokyklą, o įstojus į universitetą nurimti irgi nevalia. „Aš stengiuosi dalyvauti visur, kur tik man pasiūlo, pamatyti tai, ko dar neteikę matyti, patirti“, – pasakojo G. Skruzdis ir pridūrė, kad tai – labai svarbu siekiant patirties, reikalingų kontaktų ir norint įgyti reikalingas kompetencijas.

Šiuo metu trečiame kurse informacinių technologijų paslaugų valdymą studijuojantis vaikiną džiaugiasi netrukus gausiantis dvigubą bakalauro diplomą. „Manau, kad verslo vadybos ir inžinieriaus programuotojo kompetencijos drauge yra labai naudingos“, – pasakojo G. Skruzdis.

Gedimino nuomone, tokie renginiai kaip „šešėliavimas“, yra vienas iš būdų gauti būsimame darbe reikalingos patirties: „Šešėliavimas“ prasidėjo nuo ekskursijos, kurios metu aplankiau centrą, sužinojau apie jo veiklą, daug bendravome su skyrių vadovais.“

Vėliau vaikinas stebėjo vaizdo konferenciją, kurioje lietuvių grupei aptarė darbus su užsieniečių grupe: moderniausios komunikacinės priemonės naudojamos siekiant didesnio efektyvumo ir norint sumažinti sąnaudas.

Dar vėliau Gediminas bendravo su darbuotojais, domėjosi jų darbo specifika, aiškinosi konkrečius praktinius klausimus.

„Pamatęs, ką dirba SEB paslaugų teikimo centras, užsinerėjau pas juos atlikti praktiką“, – teigė universitete studijuojantis Gediminas Skruzdis.

IT pagalbos departamento vadovė Jurga Markevičienė vieną užsibrėžtų tikslų pasiekė: ji tvirtino, kad „šešėliavimo“ projekte dalyvavusi dėl galimybės papasakoti studentams apie centrą, jo veiklą, dėl noro jiems parodyti darbą įmonės viduje bei paskatinti skleisti informaciją savo kolegoms, bendramoksliams, draugams ir pažįstamiems.

Antroji priežastis – pagalba studentams, abejojantiems dėl savo karjeros kelio po studijų.

LUKAS: „GAVAU DAUGIAU NAUDOS NEI TIKĖJAUSI“

„VGTU „Karjeros dienos“ – galimybė verslo atstovams susipažinti su potencialiais darbuotojais. Jų metu įsitikinome, kad jauni žmonės turi didžiulį potencialą, yra smalsūs. Treikia juos sudominti ir nukreipti teisinga linkme“, – sakė bendrovės „Baltic Amadeus“ marketingo vadovas Darius Dužinskas.

„Nuvykęs į bendrovę „Baltic Amadeus“, pamačiau, kad čia gausiau daug daugiau naudos nei planavau: konsultuotis galėjau su visa komanda, kuriai priklausė testuotojas, programuotojas ir analitikas, projektuotojas“, – dalijosi įspūdžiais inžinerinę informatiką paskutiniame kurse studijuojantis Lukas Pačkauskas.

Lukas tvirtino gana daug žinojęs apie programuotojo darbą, tačiau nesvarstęs, kodėl komandoje svarbus analitikas. „Kai pasikalbėjome su juo, supratau, kad man šis darbas būtų arčiau širdies nei paprasto programuotojo“, – apie naujas patirtis ir žinias pasakojo L. Pačkauskas. Vaikinas domėjosi ne tik analitiko darbu, bet ir konsultavosi programos kodo klausimais, klausinėjo apie darbo režimą – kiek valandų per dieną programuotojai programuoja, kas kiek laiko rekomenduoja daryti pertraukas, ką per jas veikti.

D. Dužinsko, „Baltic Amadeus“ atstovo, nuomone, šiuo metu informacinių technologijų kompanijoms ypač svarbu parodyti, jog darbas IT sektoriuje yra labai įdomus ir reikalaujantis kūrybos: „Būdami aktyvūs, stengiamės patirti pasidalyti su jaunais žmonėmis. Norime savo pavyzdžiu įkvėpti juos mėgautis savo kasdiene veikla ir ne tik būti, bet ir jaustis įmonės dalimi.“

MARIUS: „DISKUSIJOS SU VADOVU PRAPLĖTĖ AKIRATĮ“

Į „Moller Auto“ keliavęs automobilijų transporto inžineriją studijuojantis IV kurso studentas Marius Gavėnas tvirtino, jog galimybė pažinti kompanijas pasitaiko ne taip dažnai. „Projekte dalyvauti norėjau ne tik dėl neeilinės patirties, bet ir dėl pačios kompanijos pobūdžio“, – kalbėjo Marius. „Moller Auto“ personalo vadovė Jurga Švilpauskienė įsitikinusi, jog kiekviena bendra verslo veikla su studentais yra naudinga abiem pusėms. „Mums, praktikams, labai vertinga išgirsti būsimų darbuotojų išvalgas ir klausimus, kurie bus aktualūs ateityje. Taip pat – tai galimybė pasikartoti teorijas, sužinoti naujausias mokslinių tyrimų tendencijas“, – apie naudą kompanijai kalbėjo J. Švilpauskienė ir pridūrė, kad studentams taip pat stengiasi suteikti praktinės naudos: supažindinti su konkrečių specialybių pritaikomumu, darbo procedūromis. Kaip ir SEB paslaugų teikimo centro „šešėliautojams“, pačio-

je pradžioje Mariui buvo surengta ekskursija po kompaniją. „Moller Auto“ serviso vadovas Gediminas Metelionis papasakojo apie servisą, jo viziją, veiklos pobūdį ir čia dirbančius žmones. „Džiaugiausi, kad mano bakalaurnio darbo tema serviso vadovui pasirodė aktuali. Apibendrinant pasakyčiau, jog buvo smagu: daug diskutavome, kalbėjome, gavau daug žinių ir naudingos informacijos, nors per dieną ne tiek daug ir pamatysi“, – pasakojo M. Gavėnas.

Šiuo metu baigiančio studijas Mariaus paklausėme ir apie jo ateities planus. Paaiškėjo, jog sporto instruktoriumi dirbantis Marius pirmiausia nori pabaigti universitetą.

Paklaustas, kas yra tobulas darbdavys, jis svarstė, kad „tobulas darbdavys yra tas, kuris suteikia darbuotojui pakankamai daug laisvės, taip pat pasitiki juo, nori investuoti į žmogų laiką ir energiją“.

KOKIŲ DARBUOTOJŲ REIKIA ŠIANDIEN?

VGTU vykstančiose „Karjeros dienos“ teko ne kartą išgirsti klausimų ar svarstymų tobulo darbuotojo ar tobulo darbdavio temomis. Paprašėme aktyviai šiame renginyje dalyvavusių kompanijų atstovų iš savo patirties papasakoti, kas yra tobulas darbuotojas.

„Moller Auto“ atstovė J. Švilpauskienė tvirtino, jog „tobulas darbuotojas ir tobulas darbdavys priverčia tobulėti vienas kitą ir kartu kuria pridėtinę vertę“. „Kiekvienas darbuotojas yra savaip tobulas – vienu savybės vienokios, kitų kitokios, tačiau kiekvienas turi savo stipriųjų pusių. Labai svarbu yra teigiamai reaguoti į grįžtamąjį ryšį, kurį suteikia vadovas, nes vadovo tikslas šiuo atveju – padėti darbuotojui tobulėti ir pasiekti tai, ko nori“, – pasakojo SEB paslaugų centro IT pagalbos departamento vadovė J. Markevičienė.

Ji pasakojo siekianti įdarbinti noriai besimokančius, prisitaikančius prie organizacijos kultūros, vertybių, jomis gyvenančius žmones. „SEB reikia įvairiausių kompetencijų darbuotojų, kurie teigiamai reaguoja į grįžtamąjį ryšį ir nori tobulinti save. Tačiau svarbiausiomis savybėmis laikau norą tobulėti, siekti tikslo, ne-nuleisti rankų po pirmos nesėkmės, vidinę motyvaciją, skatinančią judėti į priekį“, – aiškino J. Markevičienė. J. Švilpauskienė akcentavo mažą „Moller Auto“ darbuotojų kaitą: „Kai ieškome darbuotojų, mūsų siekiameybė – rasti šeimos narį. Dėl to stengiamės kaip įmanoma geriau pažinti kandidatą ir jį supažindinti su aplinka, darbo kultūra, darbo turiniu.“

Labiausiai vertinamų asmeninių savybių sąrašė – iniciatyvumas, energija, pozityvus mąstymas, veiklumas, darbštumas.

Laikraštis Keleivis iš Karaliaučiaus broliams lietuvininkams žinias parnešąs. (1849–1880 m.)

SIŪLYTI LIETUVIŠKI TERMINAI DEVYNIOLIKTOJO AMŽIAUS VIDURYJE IR PABAIGOJE:

Elektra:
„*elektryste* – keli daiktai, kaip antai: Stiklas, Gintaras, Sėra, Katės Oda, Szilkai, Sakai ir taip toliaus, tur sawiję Elektryste...“ (<...>
„*gintarystė* – daiktas, apie kurį mes dabar kalbam ir dabar dar vokiškai Elektricitat vadinamas. Pagal tikrą lietuvišką kalbą mes todėl galėtumbim gintaryste vadinti...“
1851 m.

Telefonas:
„*tolkalbys* – jis potam namėj būdams galėtu *tolkabi* prie ausės prisidėjęs girdėti ka jo priedelis antra *tolkabi* prie burnos prisidėjęs kalbėtų...“
1878 m.

Telegrafas:
„*elektromagnetiškas tolrašis arba telegrafas* – visur, kur gelžkelei randas, čion yra ir elektromagnetiški *Tolrašei* arba *Telegrafai* itaisyti...“
1851 m.

„bande *telegrafinę wėlą* iš Anglandto į Amėriką traukti...“
1865 m.

Taip galvoja ir mokslininkai...
Greičiausiai. Moksliniai straipsniai anglų kalba yra vertinami labiau nei lietuvių kalba, jų koeficientas yra daug didesnis. Jei ir toliau bus eina ma šiuo keliu, lietuvių mokslo kalba liks periferijoje, turėsime tik „virtuvinę“ kalbą. Tai akcentuoja ir kiti kalbininkai, ir terminologai, mano koleg-os. Tenka bendrauti su įvairių sričių specialistais. Vienas mokslininkas pasakė, kad jo straipsnį anglų kalba skaitys visi, o lietuvių kalba – tik žmona. Ir tai ne viską supras. Galiu tik apgailestauti, kad vyrauja toks požiūris ir yra tokia valstybinė lietuvių kalbos politika. Apskritai, kai kalbame apie globalizaciją, įžvelgiu tikimybę, kad ateityje kalbėsime „makaronine“ kalba, kai vartosime vieną lietuvišką žodį, kitą – anglišką su galūne -as ar -is. Norom nenorom tokios mintys man kyla...

Aš suprantu, kad kiekvienas mokslininkas nori aukštų reitingų pasaulinėse duomenų bazėse, bet turbūt neverta visai sumenkinti ir mūsų kalbos. Jei ir toliau ją ignoruosime, tai neturėsime nei lietuvių mokslo kalbos, nei terminijos. O terminija Lietuvoje puoselėjama, kaip jau minėjau, nuo seniausių laikų. XX a. pirmojoje pusėje prasidėjo intensyvus norminamasis terminologijos darbas. Įvairių mokslo sričių terminologijos darbui 1921 m. ėmėsi vadovauti specialii Terminologijos komisija prie Švietimo ministerijos, kurioje dirbo mūsų kalbininkai profesoriai Jonas Jablonskis, Kazimieras Būga ir įvairių mokslo sričių specialistai. Šio terminologijos darbo bene pagrindinis kriterijus buvo kalbos grynumo principas. Jo užuomazgų galima jau aptikti ir F. Kuršaičio leistame *Keleivyje*... Dėl kalbos grynumo tendencijos *Keleivio*... populiarinamuosiuose straipsniuose F. Kuršaitis užuot vartojęs skolin-tus terminus elektra, telefonas, tele-

grafas, kometa siūlė terminus gintarystė, tolkalbis, tolrašis arba rašėjas iš tolo, žvaigždė su uodega.

Vėliau šios nuostatos laikėsi ir J. Basanavičiaus redaguota *Aušra* (1883–1886). Teoriškai terminologijos principus, tarp jų pirmiausia ir kalbos grynumo principą, pagrindė profesorius S. Šalkauskis (1925), kuris rašė, kad skolinimasis „terminijos reikalui pateisinamas yra visų pirma tada, kai reikiamas terminas negali būti gautas nei paprastos žmonių kalbos pritaikymu, nei naujo termino sudarymu durstymo arba išvadžiojimo būdais (Raštai. II t., p. 39).

Esate asmeniškai prisilietusi prie trisdešimties lietuviškų terminų žodyną išleidimo. Tai turbūt labai atsakingas darbas?
Parengti aiškinamąjį terminų žodyną nėra taip paprasta. Nepakanka surašyti pagal lietuvių kalbos abėcėlę žinomus terminus... Anaipol. Specialistai, sudarydami terminų žodynus, turi perversiti daugybę žodynų ir enciklopedijų, daug bendrauti su kalbininkais. Kalbininkai savo ruožtu irgi daug įdeda darbo, kad galėtų pasiūlyti tinkamą ir pagaulų terminą. Iš esmės man labai patinka terminografijos darbas. Kažkada buvau įsitikinusi, kad pabai-gusi studijas kokiam nors Lietuvos užkampyje dirbsiu mokytoja. Tuometiniame Lietuvių kalbos ir literatūros institute (dabar Lietuvių kalbos institutas) buvo kuriama Terminologijos grupė ir Žodynų skyriaus vadovas docentas J. Kruopas man pasiūlė joje dirbti. Išsyk sutikau. Vadovas davė išversti pagal rusų terminologo D. Lotės paskaitas parengtą knygą. Kadangi buvau jauna, maksimalistė ir įsivaizdavau, kad viską žinau (*red.* – šypsoi), išsyk sutikau. Bet visgi, beversdama šią nedidelę knygą, suvokiau, kad terminologijos mokslas nėra jau toks paprastas. Vėliau įsitraukiau ir į terminografijos darbą. Nors šis darbas yra ir labai sunkus, bet ir labai įdomus. Šiais metais su bendraautoriais fizikais buvo išleistas „Aiškinamasis elektrotechnikos ir elektronikos gaminių terminų žodynas“, apimantis 4 200 terminų su anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų ir rusų k. atitikmenimis, kuris papildys Lietuvos Respublikos terminų banką naujais terminais. Gaila, kad terminų žodynų rengimo darbas nėra laikomas moksliniu ir neprilygsta net moksliniam straipsniui. Taigi jo mokslinė vertė laikoma nuline. Deja, tokia mūsų valstybinės kalbos politika

Nors žodynų sudarymo darbas yra sunkus, Jūs siekiate vieno tikslo – kad žmonės patys kurtų lietuvišką mokslo kalbą.
Nekibsimė žmonėms į atlapus, jei jie nevartos mūsų pasiūlyto lietuviško termino. Bet mūsų, terminologų, pareiga ir yra visada pasiūlyti lietuvišką atitikmenį. Jei yra pasiūlyta alternatyva, lietuviškas terminas, žmonės gali rinktis, jei tokio pasirinkimo nėra, tai specialistai dažniausia vartos tik anglišką žodį.

STUDENTŲ VARTOJAMOS TERMINŲ KLAIDOS:	
<i>antreprenėris</i>	= įmonininkas
<i>anuitetas</i>	= metinė išmoka
<i>folderis</i>	= aplankas
<i>know-how</i>	= technologijos naujovės
<i>maršrutizatorius</i>	= maršruto parinktuvas
<i>ploteris</i>	= braižytuvas
<i>procesingas</i>	= apdorojimas
<i>sensorius</i>	= jutiklis
<i>tiuneris</i>	= derintuvas
<i>utilita</i>	= paslaugų programa

Tarptautinis universitetų teatrų forumas kvietė prisiminti išnykusius teatrus

Agnė Mažeikytė

Gegužės 4–10 dienomis Vilniuje, kaip ir kiekvieną pavasarį, vyko 15-asis Tarptautinis universitetų teatrų forumas. Viena iš pagrindinių jo organizatorių yra Vilniaus Gedimino technikos universiteto teatro studija „Palėpė“. Šių metų forumo tema – teatrinės reminiscencijos. Tokia tema pasirinkta todėl, kad 2014-ieji Lietuvoje paskelbti Teatro metais.

Beveik savaitę vykusio forumo tikslas – ne tik susitikti su kolegomis, užmegzti tvirtesnius tarptautinius santykius, keistis patirtimi ar pasidalyti naujomis idėjomis, bet ir teatrine kalba atkreipti dėmesį į jaunimui aktualias socialines visuomenės problemas.

Vieninteliame tokio pobūdžio jaunimo renginyje visose Baltijos šalyse buvo parodyta 13 spektaklių, kuriuos pristatė 7 Lietuvos universitetų trupės bei svečiai iš užsienio – Ispanijos, Baltarusijos, Belgijos, Italijos bei Kanados teatrai.

Forumo metu taip pat buvo surengtos trys unikalios teatrinės akcijos, priminusios seniau Vilniuje gyvavusius teatrus.

VG TU teatro studija „Palėpė“ priminė žydų teatrinę trupę, Vilniaus universiteto (VU) teatro Kinetinė grupė – lenkų teatrus, o VU teatro dramos trupė „Minimum“ –

savo universiteto Kiemo teatrą. Iki 30 minučių trukę studentų rengti pasirodymai skatino siekti patiems susipažinti ir kitus supažindinti su kultūrine miesto praeitimi. Visus spektaklius stebėjo kompetentinga aktorių bei teatro kritikų komisija, kuriai vadovavo buvusi „Palėpės“

...„Palėpės“ narys A. Petkevičius už vaidmenį spektaklyje „Draugai“ įvertintas diplomu. Režisierius Olegas Kesminas pasirinko kaip reta mūsų manipuliacijų laikais aktualią pjesę.

narė, o dabar ir teatro „Lėlė“ aktorė Asta Stankūnaitė.

Kiekviena forumo dalyvavusi trupė ir ryškiausi spektaklių aktoriai buvo apdovanoti po kruopštaus komisijos įvertinimo. „Šiemet forumo dalyvavo nemažai scenos meno profesionalus ruošiančių aukštųjų mo-

kyklų iš užsienio – tai naudinga pažintis ir pavyzdys mūsų teatralams. Bet sykiu tai kelia ir sumaištį, ypač vertinant spektaklius – kai kurie mūsų universitetų teatrai bendrame kontekste atrodė silpnokai... Lietuviškų spektaklių grupėje džiugiu atradimu tapo Juliaus Dautarto režisuotas kamerinis spektaklis Mykolo Romerio universitete pagal Joshua Sobolio pjesę „Getas“. Kai studentų teatrui vadovauja savo srities profesionalas, teigiami rezultatai

yra akivaizdūs“, – įspūdiškai po forumo dalijosi komisijos narys, teatro kritikas Ridas Viskauskas. VG TU teatro studija „Palėpė“ taip pat sulaukė įvertinimo už savo naujausią spektaklį pagal Kobo Abės pjesę „Draugai“ – apdovanojimas gautas už atvertas psichologinės įtampos

gilumas. „Džiaugėmės aktorių vaidmenimis. Štai „Palėpės“ narys Arnas Petkevičius už Vyriškio vaidmenį spektaklyje „Draugai“ įvertintas diplomu. Pelnytai – retų duomenų ir iš karto dėmesį patraukiantis aktorius! Režisierius Olegas Kesminas pasirinko kaip reta mūsų manipuliacijų laikais aktualią pjesę. „Palėpės“ narys, jau „veteranas“, Dainius Bražiūnas įvertintas kaip aktorius ir, svarbiausia, spektaklio kompozitorius“, – apie VG TU teatro studijos įvertinimą pasakojo R. Viskauskas. Tarptautiniam universitetų teatrų forumui pasibaigus, „Palėpės“ bendradarbiavimas su užsienio teatrais nesibaigia.

Birželį lietuviai keliauja į svečius pas aktyvius forumo dalyvius – Romos teatro akademiją „Sofia Amendolea“. Italijoje vyksiančiame festivalyje VG TU atstovai rodys poetinę kompoziciją antikos poetės Sapfo gyvenimo tema – „Sapfo“.

Tarptautinis universitetų teatrų forumas yra vienintelis tokio pobūdžio renginys visose Baltijos šalyse. Šiemet jame buvo parodyta 13 spektaklių, kuriuos pristatė Lietuvos ir užsienio universitetų trupės

Jubiliejinėse SELL žaidynėse VGTU sportininkai iškovojo 10 medalių

Raminta Kuktaite

2014 m. gegužės 16–18 dienoms Tartu mieste (Estija) vyko trisdešimtosios tarptautinės studentų SELL žaidynės, kuriose septyniose sporto šakose dalyvavo VGTU sportininkai.

VGTU sportininkai SELL žaidynėse iškovojo net 10 medalių. Dziudo imtynių varžybose Sergejus Zubarev (MEF) iškovojo antrąją vietą, Darius Damskis (TIF) – trečiąją, Mantas Burba (APF) – taip pat trečiąją vietą. Graikų romėnų imtynėse Benas Keršys (APF) užėmė trečiąją vietą. Jėgos trikovės varžybose Paulius Pupinis (AGAI) laimėjo antrąją vietą.

Sėkmingos VGTU sportininkams buvo ir lengvosios atletikos rungtys. Kristina Juknytė (Aplinkos inžinerijos fakultetas) rutulio stūmimo rungtyje pagerino savo asmeninį rezultatą ir VGTU lengvosios atletikos rutulio stūmimo rekordą – iškovojo trečiąją vietą (14,38 m), o disko rungtyje iškovojo antrąją vietą (32,20 m). Darius Aučyna (baigęs Statybos fakultetą) trišuolio rungtyje iškovojo trečiąją vietą (15,29). Toje pačioje rungtyje Justas Norvaišas (Transporto inžinerijos fakultetas) užėmė penktąją vietą (14,77),

o Paulius Svirauskas (Elektronikos fakultetas) – šeštąją (14,31).

Nedas Stakaitis (Aplinkos inžinerijos fakultetas) 110 m barjerinio bėgimo rungtyje iškovojo aštuntąją vietą (16,10), Viktor Markovskij (Fundamentinių mokslų fakultete) 800 m bėgimo rungtyje iškovojo trečiąją vietą (1,52,21), Arnas Gabrėnas (Aplinkos inžinerijos fakultetas) 800 m bėgimo rungtyje liko tryliktoje vietoje (2,00,02). Nerijus Kadzevičius (Mechanikos fakultetas) šuolio į aukštį rungtyje, peršokęs kartelę 195 cm aukštyje, užėmė šeštąją vietą. Šuolio į tolį rungtyje D. Aučyna užėmė penktąją vietą (7,09), P. Svirauskas – devintąją, J. Norvaišas – dešimtąją. V. Markovskij 400 m bėgimo rungtyje užėmė aštuntąją vietą, Eglė Kondrotaitė (Kūrybinių industrijų fakultetas) – devintąją vietą.

Orientacinio sporto sprinto rungtyje Giedrius Valentinas (Verslo va-

dybos fakultetas), nuo čempiono atsilikęs 1,13 min., užėmė penktąją vietą, o ilgesnėje distancijoje – aštuntąją. VGTU futbolininkai tarp 18 komandų užėmė septintąją vietą.

SELL ŽAIDYNIŲ ISTORIJA

1923 m. balandžio 11 d. Tartu mieste (Estija) Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos studentų sąjungos sudarė bendradarbiavimo programą. Vienoje iš šios programos dalių buvo numatyta reguliariai rengti studentų sporto varžybas.

Jau 1923 metų rudenį Tartu mieste įvyko I Baltijos studentų olimpinės žaidynės. Studentai varžėsi lengvosios atletikos, teniso ir futbolo aikštėse. Vėliau šios sporto žaidynės buvo vadinamos SELL (keturių Baltijos šalių pavadinimų – Suomijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos – santrumpa) žaidynėmis. Paskutinės prieškario SELL žaidy-

nės surengtos 1940 metų kovo 2–3 dienoms Otepėje (Estija). Žaidynės ilgesniam kaip 50 metų laikotarpiui nutraukė sovietinė Baltijos šalių okupacija.

1997 metų balandžio 21 dieną Suomijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos studentų sporto asociacijų vadovai Tartu mieste pasirašė SELL žaidynių atkūrimo deklaraciją. Nūtarė 1998 metais XV SELL vasaros žaidynės surengti Estijoje, Tartu mieste. Į jas pakviesta studentų ir iš kitų pasaulio šalių. Dalyvavo per 800 atletų iš 15 šalių, studentai atstovavo 52 universitetams. 1999 metais XVI SELL studentų žaidynės vyko Lietuvoje, Kauno mieste. XVII SELL studentų žaidynės buvo surengtos 2000 metais Latvijoje. 2002 metų XVIII SELL žaidynės įvyko Estijoje. Šiose žaidynėse dalyvavo studentai net iš 15 pasaulio šalių, tokių kaip Japonija ir kt. 2003 ir 2007 metų SELL studentų žaidynės

vyko Kaune, o 2004, 2008, 2012 metais – Suomijoje. 2005, 2009 ir 2013 metais SELL buvo surengtos Latvijoje, o 2006 ir 2010 metais – Estijoje, kur dalyvavo daugiau kaip 1 500 sportininkų, kurie atstovavo daugiau kaip 15 šalių ir daugiau kaip 80 universitetų.

VGTU DELEGACIJOS PASKUTINIŲ JŲ METŲ REZULTATAI

2012 m. (Espas, Suomija): lengvoji atletika – 1 aukso ir 1 bronzos medalis, dziudo imtynės – 2 aukso ir 3 bronzos medaliai, tinklinis – 9 vieta, futbolas – 9 vieta.

2013 m. (Ryga, Latvija): lengvoji atletika – 1 aukso ir 1 bronzos medalis, dziudo imtynės – 2 aukso, 2 sidabro ir 3 bronzos medaliai, futbolas – 4 vieta, stalo tenisas – 2 aukso, 1 sidabro ir 1 bronzos medalis, regbis – 6 vieta.

Sezonas palydėtas stalo tenisininkų pergalėmis

Doc. dr. Henrikas Sausenavičius

Sezoną palydėjome dvejomis varžybomis: Lietuvos universitetų studentų stalo teniso čempionatu ir tarptautinėmis SELL žaidynėmis.

Pirmosiose VGTU komanda – Arnoldas Domeika, Matas Vilkas, Tontas Domeika – pakartojo 2013 m. rezultatą – iškovojo komandinį aukšą. Tačiau varžybos buvo labai sunkios. Pirmoji šalies raketė Arnoldas Domeika dar neatsigavo po kovų Japonijoje, kur atstovavo Lietuvai Pasaulio stalo teniso čempionate. Tačiau visa komanda kovojo pasiaukojančiai, nugalėjo visas komandas ir tapo pirmi. Asmeninėse varžybose

Matas Vilkas iškovojo sidabro, Arnoldas Domeika – bronzos medalius. Tai gi išlaikytas labai sunkus egzaminas, ir išlaikytas gerai.

Tarptautinėse SELL žaidynėse, kuriose buvo kovojama tik asmeninėje įskaitoje, VGTU studentai pasirodė kiek kukliau (pernai buvo iškovotas visas auksas): Andrius Preidžius su Tonetu Domeika iškovojo bronzos medalius vyrų dvejetainio kategorijoje. Matas Vilkas vienetų kategorijoje užėmė aukštą šesktą, Andrius Preidžius – septintą vietą (žaidė 36 žaidėjai). Rezultatai būtų buvę dar geresni, jei ne viena aplinkybė: SELL varžybose leidžiama žaisti ne tik Šiaurės Europos sportininkams, jose dalyvauja ir Pasaulio čempionų šalies – Kinijos – žaidėjai. Tuomet europiečiai paprastai medalių negauna. Ką gi, gauti pamokas irgi naudinga.

VGTU paplūdimio tinklininkai – tretieji Lietuvos studentų čempionate

Ieva Kutkaitė

Gegužės 31 d. Lietuvos aukštųjų mokyklų paplūdimio tinklinio čempionate VGTU atstovai Adomas Staševičius ir Martynas Blinstrubis iškovojo bronzą.

Lietuvos aukštųjų mokyklų paplūdimio tinklinio čempionate susitiko stipriausios komandos. VGTU tinklininkai vykusiam čempionate parodė itin stiprų charakterį ir didelį norą nugalėti

VGTU studentai Andrius Vilbikas ir Artūras Sakovič čempionate užėmė 5–6 vietas. Nugalėtojais tapo Motiejus Mėlynis ir Rokas Kondrotas (VU) bei Vytenė Vitkauskaitė ir Žydrė Guobytė (LSU).

Čempionato favoritais laikyti Andrius Gaidys ir Andžej Savostenok (LEU) finale nusileido Motiejui Mėlyniui ir Rokui Kondrotui 1:3 (15:8, 14:16, 12:15, 11:15). Tituluoti LEU tinklininkai daug jėgų išnaudojo ketvirtfinalyje, kur jiems tik po atkaklios kovos 3:2 (9:15, 10:15, 15:7, 15:10, 7:3) pavyko išplėsti pergalę prieš Andrių Vilbiką ir Artūrą Sakovič (VGTU). Pusfinalyje A. Gaidys ir A. Savostenok 3:0 (15:11, 15:7, 15:7) įveikė VU tinklininkus Paulių Damulį ir Martyną Lopetaitį.

M. Mėlyniui ir R. Kondrotui kelias į finalą klostėsi lengviau – pusfinalyje nesunkiai 3:0 (15:6, 15:9, 15:9) įveikti Adomas Staševičius ir Martynas Blinstrubis (VGTU). Jau VGTU komanda į pusfinalį pateko gana netikėtai įveikusi praėjusių metų čempioną Karolį Šlimą su nauju partneriu Mindaugu Mažeika (MRU). Lietuvos aukštųjų mokyklų paplūdimio tinklinio čempionato iniciatorius, VGTU ir MRU komandų treneris Jonas Adomaitis teigė: „Vyrų finale susitiko tos komandos, kurios ir turėjo susitikti – jų meistriškumo lygis lenkia kitus dalyvius. Džiaugiuosi jaunaisiais savo auklėtiniais – M. Blinstrubiu ir A. Staševičiumi, kurie man pačiam netikėtai pasiekė mažąjį finalą ir ten įveikė kur kas labiau paplūdimio tinklinyje patyrusius P. Damulį ir M. Lopetaitį. Vaikiniai parodė charakterį ir didelį norą nugalėti, jų perspektyvos labai geros. Gaila, kad kitas VGTU duetas, ketvirtfinalyje 2:0 pirmąją prieš patyrusius Andžeją Savostenok ir Andrių Gaidį, patys nepatikėjo, kad gali prieš juos laimėti ir nusileido rezultatu 2:3.“

VGTU naktis „Night to Unite’14“ sulaukė 1 800 dalyvių!

Vilniaus Gedimino technikos universitete balandžio 30-osios naktį vyko vienas didžiausių renginių universitete – „Night to Unite’14“. Jau trečius metus iš eilės šį renginį organizuoja Studentų atstovybė (SA) Fundamentinių mokslų fakultete (FMF). Šiais metais prie organizatorių prisijungė ir Studentų atstovybė Aplinkos inžinerijos fakultete. Organizatoriai džiaugiasi, kad į renginį atvyko apie 1 800 studentų ne tik iš VGTU, bet ir iš kitų aukštųjų mokyklų.

Renginys skirtas skatinti leisti laisvalaikį aktyviai ir įdomiai, tad kiekvienas studentas galėjo atrasti savo mėgstamą veiklą. Dūrys į „Night to Unite“ renginį buvo atidarytos jau nuo 21.30 val. – tada pradėjo rinktis pokerio žaidėjai, pasiruošę parodyti savo sumanumą žaidimo metu, o jau nuo 22.30 val. rinkosi studentai bei moksleiviai, norintys nepraleisti nė vienos veiklos.

Vakarą pradėjo didelio dėmesio sulaukęs „Jama&W“ pasirodymas. Šį kartą buvo net trys magiški pasirodymai – didžiausio susidomėjimo sulaukė iliuzionistas Osama iš Prancūzijos, stebinęs visus žiūrovus savo ypatingais ir dar nematytais triukais, taip pat nuotaikingumu pasižymėjo iliuzionisto Roko pasirodymas, o psichologinius sugebėjimus parodė mentalistas Rytis Rafaelis. Studentus išjudino XBOX Kinect, prie kurio netrūko susidomėjusiųjų iki pat ryto. Šokių pamokos „Latti-

no“, „Zumba Fittnes“ ir „Hip Hop“ įrodė, kad ir per nedidelį laiko tarpą galima išmokyti lankstumo ir pagrindinių judesių. Daug dėmesio sulaukė stalo ir kompiuteriniai žaidimai. Bet bene entuziastiškiausia veikla – protmūšis – šį kartą sulaukė gero kaimo daugiausia susidomėjimo nei pernai – vyko net du žaidimai. Taip pat buvo rodomi filmai tiems, kurie norėjo atsipalaiduoti ir atitrūkti nuo šurmulio. Atvykusiesiems buvo siūloma sudalyvauti stalo futbolo turnyre, pasigalynėti pomidorų sumo imtynėse, o merginoms – sudalyvauti „AVON“ grožio pamokoje. Žinoma, daugiausia laiko užtruko pokerio turnyras, kuris baigėsi jau auštant. Karaokė auditorija taip pat buvo pilna gerų emocijų ir draugiškumo iš kiekvieno ten buvusio studento.

Susirinkusieji kalbėjo, kad renginys puikiai pavyko. „Galiu tik pasakyti, kad sukūrėt šaunų renginį!“ – pasakojo Tomas iš MRU. O organi-

Iliuzionistas Rokas.
Terėzia Hornáčková nuotrauka

Grupės „Jama&W“ pasirodymas

zatoriai džiaugiasi, jog atvyko daug daugiau studentų nei pernai ir kad vis dar yra jaunų žmonių, norinčių aktyviai ir turiningai praleisti laiką universitete. Taip pat džiugu, jog atsiranda vis daugiau moksleivių, besidominčių VGTU ne tik atvirų durų dieną ar įvairių parodų metu, bet ir norinčių pažinti universitetą neformalioje aplinkoje.

„Tikimės, kad šių metų „Night to Unite“ paliko tik gražius atsiminimus ir neišdildomus įspūdžius. Stengsimės kitais metais plėstis, augti ir tobulėti!“ – kalbėjo vienas iš organizatorių.

Dėkojame ir VGTU SA AiF, kurie prisidėjo prie renginio organizavimo, o kartu ir sustiprino bendradarbiavimo ryšius tarp atstovybių!

Taip pat esame dėkingi partneriams, be kurių „Night to Unite’14“ nebūtų toks šaunus, t. y. VGTU SA, „Microsoft“, „AVON“, „Balionų centras“, „Picasso“, „Felix“, „Sunlani“,

„Hobbyshop“, „Nescafe“, iliuzionistui Rokui, mentalistui Rytiiui Rafaeliui Mežoniui, iliuzionistui Osamai, „Spiris“, „5D Cinema“, „Pool House“, „Du karaliai“, „Fokus pica“, „GHouse“, „Girteka logistics“, „Prezervatyvai.net“, „Šokių akademija“, „Lietuvos kinas“, „Stampline“, „Red Bull“, „Paroc“, „PasTa“, „Victoria Gym“.

Sekite kitus VGTU Studentų atstovybės (SA) Fundamentinių mokslų fakultete (FMF) renginius „Facebook“ puslapyje <https://www.facebook.com/vgtu.safmf> arba nuske-
navę šį QR kodą

VGTU FMF Studentų atstovybės informacija

Iliuzionistas iš Prancūzijos Osama. Terėzia Hornáčková nuotrauka

Šokiai. Šokių studija „Šokių akademija“

Fotosiena

ISSN 2029-5170

9 772029 517005

INŽINERIJA

www.vgtu.lt

Redakcija:
vyr. redaktorė **Edita Jučiūtė**
meno redaktorė **Jolanta Šiugždaitė**
kalbos redaktorė **Zita Markūnaitė**
fotografas **Aleksas Jaunius**

Redakcijos adresas:
Saulėtekio al. 11, 415 k., Vilnius
tel. 274 4937, v. 9937
el. p. inžinerija@vgtu.lt

SL 342. 2 sp. I. Tiražas 700 egz.
Spausdino UAB „Baltijos kopija“

Redakcijos nuomonė nebūtinai
sutampa su autorių nuomone.